



Kriz Anına Yönelik Bilgilendirme Çalışması

2022-2023 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI



KRİZ NEDİR?



Bir bireyin, grubun, örgütün ya da topluluğun normal işlevlerini yerine getirmesini engelleyen, acil ilgi ve çözüm gerektiren, görmezden gelinemeyen, sıra dışı, beklenmeyen bir durum ya da ani değişikliktir.

KRİZ



1. Varlığın tahribi, yaralanma ve yaşam kaybını kapsar.
2. Saptanabilir, başlangıcı ve sonu vardır.
3. Etkileri uzun sürse bile zamanla sınırlı ve anidir.
4. Büyük miktarda kişiyi etkiler.
5. Geneldir ve birden fazla üye tarafından paylaşılır.
6. Sıradan deneyimlerin dışındadır.
7. Hemen herkes için gerginliğe sebep olan psikolojik travmadır.

OKULDA BİR KRİZ OLDUĞUNDA



- Okulun normal işleyişi bozular veya duraksar.
- Krizin şiddetine göre kolu kanadı kırılmış hisseden öğrenci ve öğretmenler kendilerinde etkinliklere devam etme gücü bulamazlar.
- Kriz tepkileri herkes tarafından yaşandığı için kişilerin birbirlerine yardım etme gücü azalır.
- Acil yardım çalışmalarına girmek gerekir.
- Okula dışarıdan gelen veli, MEB müfettişleri, basın, güvenlik görevlileri kişilerin istekleri baskılar oluşturur.



OKULDA BİR KRİZ OLDUĞUNDA



- Can kaybı durumlarında kişilerin yokluğuna alışmak zorunda kalırız.
- Okulda hem kendimize hem de rolümüzün getirdiği sorumlulukla öğrenci ve velilere destek olmak zorunda kalırız.
- Krizin durumuna göre yeni olayların yaşanmaması için dikkatli olmak ve önlemler almak zorunda kalırız.
- Yeni sorumluluklar ve görevler üstlenmek gereği doğabilir.

KRİZE MÜDAHALE DÜZEYLERİ

- TEMEL MÜDAHALE- **HAZIRLIK ÇALIŞMALARI** Bir krizin oluşmasını engelleyen etkinlikler
- İKİNCİ DERECEDE MÜDAHALE- **OLAY ANI** Olayın krize dönüşmesini engelleyici yaklaşımlar, krizin etkilerini en aza indirmek için yapılan etkinlikler
- ÜÇÜNCÜ DERECEDE MÜDAHALE- **OLAY-KRİZ SONRASI** Uzun süreli (krizi takip eden haftalarda ,aylarda, yıllarda) yapılan etkinlikler





TEMEL MÜDAHALE-HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

OKULDA KRİZ ÖNLEME STRATEJİLERİ

- Bütün okul personeli ruh sağlığının güçlendirilmesine yönelik etkinlikler.
- Krizler konusunda eğitimler.
- Öğrencilerin kendilerine güven ve saygılarını güçlendirmeye yönelik çalışmalar,
- Okulda zorbaca davranışları ve şiddeti engelleyici çalışmalar.
- Ruh sağlığı kaynakları hakkında bilgi vermek.
- Öğrencilere etkin duygusal ifade yollarını ve iletişim becerilerini geliştirici çalışmalar yapmak.
- Yaşanması muhtemel her bir duruma ilişkin yapılacaklar noktasında bilgileri içeren **Kriz Planı** hazırlamak.



KRİZ “BEKLENMEYEN” OLDUĞUNDAN

Kriz durumlarında kriz durumunun yaratacağı olumsuz etkilerin ivedilikle ortadan kaldırılıp , kurumun normal işleyişine dönebilmesi için her okulun Psikososyal Koruma Önleme ve Krize Müdahale Ekibinin ve Psikososyal Koruma Önleme ve Krize Müdahale Planının olması gerekir.



PSİKOSOSYAL KORUMA ÖNLEME VE KRİZE MÜDAHALE PLANI

- Hazırlanmasından uygulanmasına değin katılımcı bir süreç olarak ele alınmalıdır.
- Yüksek düzeyde gerginlik altında bulunan zamanlarda okulun işleyişinin tıkanmasını ve kararsızlığı önemli derecede azaltır.
- Kontrol edilebilir dehşet verici olayların okul çapında kaosa yol açmasını önleyebilir.



PSİKOSOSYAL KORUMA, ÖNLEME VE KRİZE MÜDAHALE EKİBİ OLAY ANI MÜDAHALE HARİTASI

Psikososyal Koruma Önleme ve Krize Müdahale Ekibi Toplandı

İlgili Kurumlara(Sağlık,İtfaiye, Emniyet) Haber verildi

Fiziksel Önlemler Alındı

Gerekli Durumlarda İlk Yardım Yapıldı

Kriz durumu ile ilgili bilgi aktarım formu hazırlandı

Öğretmen

Öğrenci

Veli

Okul Müdürlüğü tarafından İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne ve RAM'a haber verildi

Yapılan Çalışmalar Değerlendirildi. Gerekli durumlarda yeniden planlama yapıldı.

KRİZE MÜDAHALE KONTROL LİSTESİ

HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

1. Kriz eğitimi yapıldı.
2. Okul Kriz ekibi kuruldu.
3. Okul müdürü başkanlığında krize müdahale ekibi ilk toplantısını yaptı.
4. Kriz ekip üyelerinin görev dağılımı yapıldı.
5. Krize müdahale ekibi üyelerine yazılı bilgilendirme yapıldı.
6. Okul risk haritası belirlendi.
7. Acil durumlarda aranacak telefon numaraları yeterli büyüklükte, görülebilecek yerlere, yeterli sayıda asıldı.
8. Kriz dosyası oluşturuldu.

OLAY ANI

1. Krize müdahale ekibi toplandı.
2. İlgili kurumlara (sağlık, itfaiye, emniyet) haber verildi.
3. Fiziksel önlemler alındı.
4. Gerekli durumlarda ilkyardım çalışmaları yapıldı.
5. Kriz durumu ile ilgili bilgi aktarım formu hazırlandı.
6. Okul müdürlüğü tarafından İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne ve Rehberlik Araştırma Merkezine haber verildi.
7. Yapılan çalışmalar değerlendirildi. Gerekli durumlarda yeniden planlama yapıldı.

OLAY SONRASI

1. Durum değerlendirme toplantısı yapıldı.
2. İzleme ve değerlendirme çalışmaları yapıldı.
3. Gerçekleştirilen çalışmaların takibi yapıldı.



HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

1. Kriz eğitimi yapılır.

Sene başı seminer döneminde okul rehber öğretmeni tarafından idareci, öğretmen, okul personeli ve tüm ilgililere (temizlik ve güvenlik görevlileri, servis şoförleri, kantin görevlileri vd.) eğitim verilir.

2. Okul Kriz ekibi kurulur.

Okul müdürü tarafından rehberlik servisi ile işbirliği kurularak sene başı öğretmenler kurulunda okul kriz ekibi üyeleri seçilir. Üyelerin belirlenmesinde ve görevlendirilmesinde temel kriz eğitiminde verilen nitelikler göz önünde bulundurulur.

Ekip oluşturulurken ikili eğitim yapılan okullarda okul müdürü gerekli tedbirleri alır.

Sivil Savunma Ekibi ile kriz ekibi üyeleri koordineli olarak oluşturulur ve birlikte çalışırlar.

3. Okul müdürü başkanlığında krize müdahale ekibi ilk toplantısını yapar. Bu toplantıda;

Kriz ekibi üyelerinin görevlerine ilişkin sorumluluklar konuşulur ve yazılı olarak tebliğ edilir. Veli ve öğretmen telefon zinciri oluşturulur.

Kriz durumlarında yapılacaklar konusunda planlama yapılır. İlk yardım müdahalesi "temel ilk yardım becerisi eğitimi" olan kişiler tarafından yapılır.

Okul risk haritası kriz ekibi tarafından değerlendirilir, olası risklere yönelik önlemler alınır.

Acil durumlarda aranacak telefon numaraları belirlenir ve yeterli büyüklükte, görülebilecek yerlere, yeterli sayıda asılır.

Kriz dosyası oluşturulur.

Dosyada Bulunması Gereken bilgiler

- Üyeler ve görev dağılımları
- Ekibin iletişim bilgileri
- Veli ve öğretmen telefon zinciri
- Acil Durum telefonları
- Gönüllü olanların kan grubu ve telefonları
- Kriz anında aranacak yetkili kurum ve kuruluşların telefonları (İlçe MEM, RAM ...)
- Yapılan eğitimlere ilişkin dokümanlar
- Risk haritası sonucuna göre okulda yapılan çalışmalar

Basın açıklaması yapacak olan üye belirlenir ve önceden üst makam onayı alınır.



OLAY ANI

1. Krize müdahale ekibi toplandı.
2. İlgili kurumlara (sağlık, itfaiye, emniyet) haber verildi.
3. Fiziksel önlemler alındı.
4. Gerekli durumlarda ilkyardım çalışmaları yapıldı.
5. Kriz durumu ile ilgili bilgi aktarım formu hazırlandı.
6. Okul müdürlüğü tarafından İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne ve Rehberlik Araştırma Merkezine haber verildi.
7. Yapılan çalışmalar değerlendirildi. Gerekli durumlarda yeniden planlama yapıldı.



OLAY SONRASI

1. Durum değerlendirme toplantısı yapıldı.
2. İzleme ve değerlendirme çalışmaları yapıldı.
3. Gerçekleştirilen çalışmaların takibi yapıldı.

OLAY ANI

1. Krize müdahale ekibi acil toplanır.

Alınacak önlemler ve kimlerin hangi görevleri yapacağı olayın niteliğine göre kararlaştırılır.

2. İlgili kurumlara (sağlık, itfaiye ve emniyet) haber verilir.

İhtiyaç halinde önceden belirlenmiş olan, emniyet, itfaiye ve sağlık personeli ile irtibata geçilerek, gereken destek alınır.

3. Fiziksel önlemler alınır.

Tahliye gereken durumlarda okulun boşaltılması, karmaşa olmaması için okula giriş-çıkışların kontrol altına alınması sağlanır.

İhtiyaç halinde öğrenciler sınıflarda ya da güvenli ortamlarda kontrol altına alınır.

4. Gerekli durumlarda ilkyardım çalışmaları yapılır.

İhtiyaç halinde ilkyardım müdahalesi "temel ilk yardım becerisi eğitimi" olan kriz ekibi üyeleri tarafından yapılır.

5. Kriz durumu ile ilgili bilgi aktarım formu hazırlanır.

Bilgi aktarım formunun yoruma açık olmamasına, anlaşılır, doğru ve net bir biçimde hazırlanmasına dikkat edilir.

Bilgilendirme yüz yüze yapılır. Gerekli durumlarda öğretmen, öğrenci ve velilere yönelik uygun bir dille farklı **bilgilendirme** yapılabilir.

6. Okul müdürlüğü tarafından İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne ve Rehberlik Araştırma Merkezine haber verilir.

Okul krize müdahale ekibi tarafından müdahale sürecinde uygulanan programa ilişkin "Değerlendirme Formu-1" Okul Müdürü tarafından doldurulur

İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne gönderilir.

Rehberlik Araştırma Merkezine bilgi verilir.

Okul krize müdahale ekibi yaşanan olaydan doğrudan etkilenmişse ilçe krize müdahale ekibinden destek ister.

7. Yapılan çalışmalar değerlendirilir. Gerekli durumlarda yeniden planlama yapılır.

Çalışma yapılan her günün sonunda Okul Krize Müdahale Ekibi (sürece dâhil olmuşsa ilçe krize müdahale ekibi ile birlikte) toplanır.

Güncel bilgiler doğrultusunda yapılan çalışmalar değerlendirilerek tutanak altına alınır.

Olay anı müdahale kontrol listesi gözden geçirilir.

Bir sonraki gün olayın niteliği doğrultusunda yapılacak çalışmaların görüşülerek genel çerçevenin çizilmesi

Yapılan değerlendirmeler sonucunda İlçe krize müdahale ekibinden ihtiyaç varsa destek alınır. İhtiyaç yoksa bilgi verilir.

OLAY SONRASI

1. Durum değerlendirme toplantısı yapılır. Okulda yapılacak çalışmalar planlanır.

Güncel bilgiler paylaşılır (Veli, öğretmen, öğrenci ve okul personeli).

Gün içerisinde sınıf ve okul ortamında gözlem yapılarak desteğe ihtiyacı olduğu düşünölen öğrenciler belirlenerek rehberlik servisine yönlendirilir.

İhtiyaçlar ve yapılacak çalışmalar belirlenir. Bu çalışmalara ilişkin destek ihtiyacı varsa ilgili kurum ve kuruluşlarla irtibata geçilir.

Okulda yapılabilecek psikososyal müdahale alışmaları (Psikoeğitim, Debriefing, Grupla Psikolojik Danışma, Bireysel Psikolojik Danışma, Bilgilendirme-bu çalışmalar, konu ile ilgili eğitim almış kişilerce yapılmalıdır) (Öğrenci, Öğretmen, veli ve okul personeli).

İhtiyaç duyulan yönlendirmeler (rehberlik servisine, psikolojik destek amaçlı uzmana ya da hastaneye, adli makamlara ve Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğüne) yapılır.

2. İzleme ve değerlendirme çalışmaları yapılır.

Değerlendirme sürecinde alınan kararlar gözden geçirilir.

Yönlendirme yapıldıysa takibi yapılır.

Normalleşme sürecinin takibi yapılır.

3. Gerçekleştirilen çalışmaların takibi yapılır.

Müdahale sürecinde uygulanan programa ilişkin İzleme Formu (EK5) olayı izleyen 1., 3., 6. ayların sonunda doldurulur ve İlçe Psikososyal Koruma Önleme ve Krize Müdahale Ekibine iletilir.

İzleme ve değerlendirme çalışmaları sonucunda İlçe krize müdahale ekibinden ihtiyaç varsa destek alınır.



**BÜTÜN KRİZLERİ
ENGELLEYEMİYİZ...**

**ÖNLEYİCİ ÇALIŞMALAR
HAZIRLIKLIL OLAMAMIZI SAĞLAR...**



MÜDAHALE NEDİR ?





MÜDAHALE NEDİR ?



Müdahale sözcüğü

1. Bir işin gidişine el atma, karışma
2. Bir olaya el atmak ve olayın sonucunu değiştirmek demektir.

Müdahale kelimesiyle eş ve yakın anlamlı olan sözcükler şu şekilde sıralanabilir;

1- İlgilenmek 2- Karışmak 3- Girmek 4- Değiştirmek

Tıpta 'müdahalede bulunmak' şeklinde kullanılır. Müdahalede bulunmak ise hastalığın ilerlemesini durdurmak ve ameliyat yapmak demektir.



BİR KRİZ ANINDA DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR



- Müdahalenin okul müdürü koordinasyonunda kriz ekibinin işi olduğunu; bir ekip üyesi olarak görevinizi, görevinizin sınırlarını ve sorumluluklarınızı bilin.
- Bir ekip üyesi olarak açıklamaları takip edin.
- Acil müdahale gerekiyorsa nasıl organize edildiğini ve hangi yardım kaynaklarının bulunduğunu öğrenin.



BİR KRİZ ANINDA DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

- Önce kendi güvenliğinizi emniyet altına alın. Alanın güvenliğinden emin değilseniz alana girmeyin.
- Kişisel güvenliğiniz adına risk oluşturan bir durum yoksa; Ekip üyeleri, Okul İdaresi, Nöbetçi Öğretmen gibi ulaşılabilir kişi/kişilerden yardım isteyin.
- Kişisel güvenliğiniz adına risk oluşturan bir durum varsa; alana girmeden ekibin acil yardım sorumlusundan, 'Acil Destek Hattı'ndan emniyet güçlerine haber vermesini isteyin.



BİR KRİZ ANINDA DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

- Yaşamsal risk oluşturan bir durum varsa güvenli bir mesafeden iletişim kurun. Kişinin/kişilerin yanında; ama aynı zamanda yaşına, cinsiyetine ve kültürüne uygun bir mesafede durun.
- Kendinizi isminiz, kurumunuz ve profesyonel kimliğinizle tanıtır. Varsa kurumunuza ait yaka kartınızı takın.
- Sakin, sabırlı ve kontrollü olun. Konuştuğunuz kişi ile göz kontağı kurun. Ses tonunuzu ve tepkilerinizi bilinçli bir şekilde amaca yönelik ayarlayın.



BİR KRİZ ANINDA DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR



- Yardım etmek için orada olduğunuzu söyleyin. Herhangi bir cevap verilmiyorsa bekleyin. Sessizliğe izin verin.
- Kontrolü sağladığınızdan emin olduktan sonra güvende olduklarını vurgulayın.
- Alanda bulunanlara, duruma el koyduğunuza dair somut bir açıklama yapın.



BİR KRİZ ANINDA DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR



- Panik yaratabilecek kişilerin ve diğerlerinin kontrollü olarak uzaklaştırılmasını sağlayın.
- Başkalarının olaya dâhil olmasını engelleyin.
- İkinci bir krizin yaşanma olasılığı varsa gerekli önlemleri alın.



BİR KRİZ ANINDA DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR



- Olaya müdahil olan kişi/kişilerin kendilerine ve başkalarına zarar verici davranışları olup olmadığını gözlemleyin.
- Olayda fiziksel darp ve/veya yaralanma varsa önlemler alın. Durumun kolluk kuvvetlerine haber verin veya verilmesini sağlayın.
- Medikal bakıma ihtiyacı olan kişi/kişiler varsa sağlık birimlerine haber verin.
- Olaydan etkilenen kişilerin dokunulmaya ilişkin tutum, duygu ve düşüncelerini önceden bilmiyorsanız dokunarak destek olmak için önce izin isteyin.



**OLAYLARA MÜDAHALE YÖNTEMİMİZ
BAZI OLAYLARIN KRİZE DÖNÜŞMESİNİ
ENGELLEYEBİLİR...**

**KRİZE UYGUN MÜDAHALE EDERSEK
İKİNCİL KRİZLERİ
ENGELLEYEBİLİRİZ...**

BİR KRİZ ANINDA DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR



Alanın dışında korku ve panik yaşayan kişileri sakinleştirmek için olay hakkında bilgi verilmesini sağlayın.

- Olay
- Olaydan etkilenen tanıdıkları veya başkaları
- Güvenlikleri
- Hakları
- Hizmetlere ve ihtiyaç duydukları şeylere nasıl ulaşacakları



BİR KRİZ ANINDA DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR



- Bilmediğiniz şeyleri yorumunuzu katarak aktarmayın.
- Yapılacak şeylerden emin değilseniz güvenceler vermeyin.
- Kişilerin problemlerini onlar için çözmek zorundaymış gibi düşünüp davranmayın.
- Eğer sahipseniz doğru bilgi sağlayın; ne bildiğiniz ya da bilmediğiniz konusunda dürüst olun.
'Bilmiyorum; ama sizin için öğrenmeye çalışacağım' diyebilirsiniz.
- Bilgiyi kişilerin anlayabileceği şekilde basit olarak verin.



OKUL PSİKOSOSYAL KORUMA ÖNLEME ve KRİZE MÜDAHALE EKİBİ BİLGİ AKTARIMI FORMU



ÇANKAYA KAYMAKAMLIĞI

..... MÜDÜRLÜĞÜ

(Okul Psikososyal Koruma Önleme ve Krize Müdahale Ekibi tarafından hazırlanarak, yaşanan olaya ilişkin öğrenci, öğretmen veli ve diğer kişileri, olay hakkında bilgilendirmek amacıyla kullanılacaktır. Yapılacak açıklamalarda, bu durumdan etkilenen kişi ya da kişilerin adı, soyadı, yaşı, sınıfı, cinsiyeti vb. ile ilgili bilgiler kesinlikle verilmeyecektir.)

..... tarihinde, saat 'da,(yer)'de

.....

.....(olay)
meydana gelmiştir.

Olayla ilgili :

- Okulda Alınan Önlemler:
- İşbirliği Yapılan Kurumlar:
- Şu Anki Durum:

“Olayla ilgili yeni bilgiler okul idaresi tarafından sizlere aktarılacaktır. Psikolojik destek ihtiyacınız olduğunda okulumuzun Rehberlik ve Psikolojik Danışma Servisine her zaman başvurabilirsiniz.“ *(Bu kısımda, okulun özelliğine göre ortaya çıkacak bilgi ve yardım ihtiyacının karşılanması için görevlendirilen kişi/kişilerin isimleri yer alır.)*

...../...../.....

Müdür
(imza)



OKUL PSİKOSOSYAL KORUMA ÖNLEME ve KRİZE MÜDAHALE EKİBİ BİLGİ NOTU



T.C.
..... KAYMAKAMLIĞI
..... MÜDÜRLÜĞÜ

KİME*

OLAY ÖZETİ**

AÇIKLAMA***

*İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü İlçe Psikososyal Koruma Önleme ve Krize Müdahale Ekibine

**Bilgi aktarım formunda kullanılan “sınırlı” ifade aynen yazılarak İlçe MEM kriz ekibine gönderilir

***Olayla ilgili yapılanlar özetlenir. İlçe Kriz Ekibi desteği gerekiyorsa belirtilir.



DOĞRU MÜDAHALE KRİZLERİN TRAVMA YARATMASINI ENGELLEYEBİLİR...

Krize Müdahale Sonrası Yapılacak Çalışmaların Planlanması

Çalışmaların planlanmasında ihtiyaçları belirleyin.
Yapılması planlanan, düşünülen çalışmalar kimin/kimlerin
ihtiyaçlarına yönelik?



Çankaya Rehberlik ve Araştırma Merkezi

web : www.cankayaram.meb.k12.tr
tel : 0(312) 466 67 76
instagram : @cankayaram
twitter : @cankayaram